

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΝΤΟΠΙΝΓΚ & BRAIN DOPING

Είναι κοινή πεποίθηση πλέον ότι ο αθλητισμός είναι ένα πολύ επικερδές επάγγελμα και οι μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις είναι γεγονότα και δράσεις που εμπíπτουν στην οικονομία της αγοράς με όλα τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα ενός εμπορικού γεγονότος.

Αφού θέλουμε να χρησιμοποιήσουμε το αθλητικό παιχνίδι (αθλητισμό) ως μέσο για επαγγελματική δραστηριότητα μέσω των μεγάλων αθλητικών διοργανώσεων (Παγκόσμια και Ευρωπαϊκά πρωταθλήματα, Ολυμπιακοί Αγώνες) ας αφήσουμε τότε την οποιαδήποτε βελτίωση της αθλητικής επίδοσης ελεύθερη. Ας πραγματοποιήσουν λοιπόν οι αθλητές τη σωματική τους βελτίωση ανεμπόδιστα με τον τρόπο που θεωρούν ασφαλή και κατάλληλο. Η ελευθερία και η αξία της ατομικής ευθύνης αποτελούν δομικά στοιχεία του κράτους δικαίου στο οποίο στηρίζεται η ζωή στη δυτική κοινωνία. Θα αντιμετωπίζαμε έτσι ανυπόκριτα και με μεγαλύτερη συνέπεια τον επαγγελματία αθλητή, με γνώμονα τη σύγχρονη οικονομικοκοινωνική στόχευση που είναι η αναγνώριση και το κέρδος, με οποιονδήποτε άλλο επαγγελματία. Ας σκεφτούμε, αν επιβάλλεται έλεγχος ντόπινγκ σε άλλους επαγγελματίες που χρησιμοποιούν απαγορευμένους τρόπους ενίσχυσης, προκειμένου να ανταποκριθούν στις αυξημένες και πολλές φορές υπεράνθρωπες απαιτήσεις του επαγγελματικού τους χώρου. Για παράδειγμα στους καλλιτέχνες, τραγουδιστές, εικαστικούς (χρήση ναρκωτικών ουσιών), επιστήμονες ερευνητές ακόμη και φοιτητές απαιτητικών πανεπιστημίων (brain doping, βελτίωση μνήμης), διευθυντές, διαχειριστές κεφαλαίων, πολιτικών που χρειάζονται αυξημένη αυτοπεποίθηση, αντοχή και αποτελεσματικότητα σε συνθήκες μεγάλης και συνεχούς πίεσης (χρήση αλκοόλ, αντικαταθλιπτικών, αμφεταμινών).

Είναι άδικο και ασυνεπές να απαιτούμε από μία επαγγελματική ομάδα όπως είναι οι πρωταθλητές να αριστεύουν στο πεδίο τους, διατηρώντας συγχρόνως την ηθική τους ακεραιότητα, ενώ δεν ελέγχουμε θεσμικά (αντιντόπινγκ) όλους τους άλλους επαγγελματίες που χρησιμοποιούν τέτοιες μεθόδους. Η παρά φύση ενίσχυση (ντόπινγκ) είναι κοινωνικό φαινόμενο που εξυπηρετεί την οικονομική αντίληψη για την ανθρώπινη επιτυχία που πρέπει να επιτευχθεί με κάθε μέσο. Ας ρίξουμε το βάρος στη διαπαιδαγώγηση μέσω της παιδείας και του πολιτισμού, στους μετέχοντες στις διάφορες κοινωνικές δράσεις αθλητικές ή άλλες, ότι δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούμε τη βελτίωση των σωματικών και νοητικών δυνατοτήτων μας με κάθε τρόπο, μόνον ως μέσο για την επίτευξη ενός σκοπού, γιατί έτσι κινδυνεύουμε να μετατρέψουμε το μέσον σε σκοπό της δράσης, ακυρώνοντας τον στόχο της επιδίωξής μας και εντέλει την πραγματοποίηση της επιθυμίας μας.

Ας αφήσουμε το αθλητικό παιχνίδι, τον αθλητισμό, να επιτελέσει τον πραγματικό του στόχο. Για τον Πλάτωνα ήταν η «αβλαβής ηδονή», για τον Καντ η αναζήτηση των φυσικών δυνάμεων του υποκειμένου μέσω της δράσης και της φαντασίας. Ο Schiller υποστήριξε ότι με την ορμή του αθλητικού παιχνιδιού ο άνθρωπος αρχίζει να ελευθερώνεται από την ορμή της ύλης και τις αισθησιακές ορέξεις, διαμορφώνοντας δηλαδή με την εξουσιαζόμενη από Λόγο βούληση, την ηθική του ζωή. Ο αθλητισμός και το παιχνίδι για τον Spenser έχει τον βιολογικό προορισμό να δίνει διέξοδο στην πλεονάζουσα ενέργεια που θα χρησιμοποιείτο ενδεχομένως άσκοπα για τη στοιχειώδη τάση της επιβίωσης για παράδειγμα. Μέσω της συμμετοχής μας στον αθλητισμό, παίζοντας δηλαδή, ζούμε πυκνά και έντονα χωρίς να ξοδεύουμε το ανάλογο ποσό ενέργειας που θα απαιτούσε η βίωση των αντίστοιχων ψυχικών καταστάσεων μέσα στο πλαίσιο της πραγματικότητας. Το παιδί συμμετέχοντας στο αθλητικό παιχνίδι ικανοποιεί εικονικά έστω τις επιθυμίες και τα όνειρα που δεν μπορεί ακόμη να πραγματοποιήσει. Ο έφηβος και ο νέος αθλούμενος προετοιμάζεται για να αντιμετωπίσει αργότερα τις πραγματικές ανάγκες της ζωής. Οσον αφορά τον ενήλικα αποφορτίζεται από την ένταση της καθημερινότητας, επαναφέροντας την πραγματοποίηση των ματαιώσεων που τον υποχρεώνει το «πρέπει» της ενσυνείδητης ζωής του, στον στίβο του αθλητικού παιχνιδιού με έναν ιδιόμορφο αλλά αποτελεσματικό ψυχαναλυτικό τρόπο. Η θεραπεία όμως του αθλητισμού, εκτός των συμμετεχόντων αφορά και τους θεατές, που απολαμβάνουν και αυτοί ένα μέρος της ωφέλειας που προσφέρει η θέαση του αθλητικού παιχνιδιού στην ψυχοσωματική τους οντότητα. Η χρησιμοποίηση του αθλητισμού, από τον κύριο σκοπό του που είναι τα οφέλη που προαναφέραμε, ως μέσο για αναγνώριση, βιοπορισμό και πλουτισμό δηλαδή σε επάγγελμα, όπως και η κάθε λογής κρατική επιδίωξη με την αθλητική επιτυχία, δημιουργούν την ανάγκη στους επαγγελματίες αθλητές να επιδιώκουν τη νίκη πάση θυσία. Να τους αφήσουμε;

Γεώργιος Ντάφλος - Καθηγητής Φυσικής Αγωγής με μεταπτυχιακές σπουδές στη Φιλοσοφία στο ΕΚΠΑ